

ORIGINAL ARTICLE

Molecular Detection of Borna Disease Virus in Patients with Schizophrenia in Mazandaran Province

Seyedeh Mahdieh Seyed¹,
Fatemeh Roodbari²,
Mojtaba Mohseni²,
Seyed Hamzeh Hosseini³,
Omid Reza Alaei⁴

¹MSc in Cell and Molecular Biology, Faculty of Basic Sciences, University of Mazandaran, Babolsar, Iran

² Assistant Professor, Department of Cell and Molecular Biology, Faculty of Basic Sciences, University of Mazandaran, Babolsar, Iran

³ Professor, Psychiatry and Behavioral Sciences Research Center, Addiction Institute, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

⁴ General Practitioner, Mazandran University of Medical Sciences, Sari, Iran

(Received January 21, 2015 ; Accepted March 4, 2015)

Abstract

Background and purpose: Borna disease virus (BDV) is a unique RNA virus with wide range of hosts. There are many similarities in behavioral disorders caused by BDV in animals and certain mental disorders in human which suggests possible etiology of these disorders. The purpose of this study was to investigate the relationship between BDV and etiopathogenesis of psychiatric disorders, particularly schizophrenia and its prevalence in this group of patients.

Material and methods: RNA was extracted from blood cell of 30 patients with schizophrenia and 15 healthy volunteers. It was screened for a 391-nucleotide, highly conserved region of the p24 and 447-nucleotideregion of the p40 of BDV, using specific primers and nested RT-PCR.

Results: The mean age of the patients and controls were 36.03 ± 11.28 and 31.86 ± 10.61 years, respectively. BDV RNA was detected in eight patients with schizophrenia, while none of the healthy subjects was found infected with BDV. The prevalence of BDV virus was significantly higher in people with schizophrenia (26.66%) compared to that of the control group ($P < 0.05$).

Conclusion: This study supports previous findings regarding the relationship between BDV and psychiatric disorders, especially schizophrenia. Therefore, this virus could be considered as an environmental factor that can increase the risk of mental illnesses in adults.

Keywords: Borna disease virus, schizophrenia, Nested RT-PCR

J Mazandaran Univ Med Sci 2015; 25(122): 189-199 (Persian).

تشخیص مولکولی ویروس بیماری بنا در بیماران مبتلا به شیزوفرنی در استان مازندران

سیده مهدیه سیدی^۱

فاطمه رودباری^۲

مجتبی محسنی^۲

سید حمزه حسینی^۳

امیر رضا اعلایی^۴

چکیده

سابقه و هدف: ویروس بیماری بنا (BDV) یک RNA ویروس منحصر به فرد است که با توجه به طیف وسیع میزان و تشابه اختلالات رفتاری ناشی از آن در حیوانات آلوده با برخی از اختلالات روانی در انسان، به عنوان عامل اتیولوژی احتمالی این اختلالات پیشنهاد شده است. هدف از این مطالعه بررسی ارتباط بین BDV و اختلالات روانی به ویژه شیزوفرنی و بررسی میزان شیوع آن در این گروه از بیماران می‌باشد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه RNA ویروس از سلول‌های خونی ۳۰ بیمار شیزوفرنی و ۱۵ فرد سالم استخراج شد. سپس برای یک ناحیه ۳۹۲-نوکلئوتیدی به شدت حفاظت شده از پروتئین p24 و یک ناحیه ۴۴۷-نوکلئوتیدی از پروتئین p40 ویروس بیماری بنا، با استفاده از پرایمرهای اختصاصی و روش Nested RT-PCR غربالگری شد.

یافته‌ها: میانگین سنی در گروه بیمار و کنترل به ترتیب $31/86 \pm 11/28$ و $36/03 \pm 10/61$ سال بود. در این بررسی RNA BDV در ۸ بیمار شیزوفرنی تشخیص داده شد. این در حالی بود که هیچ یک از افراد سالم بررسی شده در این مطالعه آلوده به ویروس نبودند. بنابراین میزان شیوع ویروس در افراد مبتلا به شیزوفرنی $26/66$ درصد بود که به‌طور معنی‌داری بالاتر از گروه کنترل $>0/05$ درصد بود ($p <$).

استنتاج: داده‌های حاصل از پژوهش ما از نتایج مطالعات قبلی مبنی بر ارتباط احتمالی ویروس بیماری بنا با بیماری‌های روانی به ویژه شیزوفرنی حمایت می‌کند. در نتیجه عفونت با این ویروس می‌تواند به فهرست فاکتورهای محیطی وارد شود که قادرند ریسک بیماری‌های روانی را در بزرگسالان افزایش دهند.

واژه‌های کلیدی: ویروس بیماری بنا؛ شیزوفرنی؛ Nested RT-PCR

مقدمه

حمایت می‌کنند (۵-۱). بسیاری از ویروس‌ها می‌توانند سیستم عصبی مرکزی Central Nervous System (CNS) را آلوده کنند و آسیب‌های قابل توجهی را از

امروزه با گسترش مطالعات، مدارک اپیدمیولوژیک بسیاری وجود دارند که از نقش عوامل عفونی از جمله ویروس‌ها در ایجاد بیماری‌های روانی به ویژه شیزوفرنی

E-mail: Roudbari@umz.ac.ir

مولف مسئول: فاطمه رودباری-بابلسر: دانشگاه مازندران، دانشکده علوم پایه

۱. کارشناسی ارشد زیست شناسی سلولی و مولکولی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

۲. استادیار، گروه زیست شناسی سلولی و مولکولی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

۳. استاد، مرکز تحقیقات روانپزشکی و علوم رفتاری، پژوهشکده اعتماد، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۴. پژوهشک عمومی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۱۱/۱۱ تاریخ ارجاع چهت اصلاحات: ۱۳۹۳/۱۱/۱۵ تاریخ تصویب: ۱۳۹۳/۱۲/۱۳

در بررسی‌های تشخیصی در vivo و vitro توسط دانشمندان مورد استفاده قرار گیرد^(۸). در کنار فسفوپروتئین، نوکلشوپروتئین نیز به واسطه بیان بالای آن در سلول‌های آلوده، از دیگر مارکر مهم ویروسی مورد بررسی در اکثر مطالعات مولکولی می‌باشد^(۲۱).

در دهه ۱۹۸۰ با معرفی طیف وسیع میزان این ویروس و تشابه اختلالات رفتاری ناشی از آن در حیوانات آلوده با برخی اختلالات روانی در انسان از جمله اختلال دو قطبی و شیزوفرنی، مطالعاتی با هدف تعیین ارتباط بین BDV و اختلالات روانی در انسان شکل گرفتند^(۱۷). از سال ۱۹۸۵، به دنبال اولین گزارش از تشخیص BDV در این بیماران توسط روت و همکاران، بیماران روانی بسیاری با این هدف مورد بررسی قرار گرفتند^(۲۲) و به وسیله روش‌های سرولوژیک مختلف برای عفونت با BDV غربالگری شدند. از اواسط دهه ۱۹۹۰ تشخیص رونوشت‌های پروتئین‌های اصلی BDV از جمله نوکلشوپروتئین N و فسفوپروتئین P، چشم انداز جدیدی از مطالعات را پیش روی دانشمندان قرار داد و سبب شد تا مطالعات فراگیر و گسترده‌ای به منظور تائید یا رد این فرضیه و به دنبال آن بررسی شیوع این ویروس در سرتاسر جهان آغاز شود و هم اکنون نیز ادامه داشته باشد^(۱۴). هدف از مطالعه حاضر بررسی ارتباط بین BDV با ایجاد اختلالات روانی به ویژه شیزوفرنی و میزان شیوع آن در این گروه از بیماران بود.

مواد و روش‌ها

نمونه‌ها

در این مطالعه ۳۰ بیمار مبتلا به شیزوفرنی بالغ از بیمارستان (بخش روانپزشکی بیمارستان زارع، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران) و ۱۵ فرد سالم از افراد جامعه به عنوان گروه کنترل در طی سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۱ شرکت کردند. بیماران برای اولین بار در

طریق تخریب و از بین بردن سلول‌های آلوده و/یا از طریق راهاندازی یک پاسخ ایمنی قوی سبب شوند^(۶). این توانایی ویروس‌ها در ایجاد اختلالات عصبی پیشرونده در CNS که همراه با علائم پاتولوژیک گوناگون هستند موجب گردیده تا ویروس‌ها به عنوان یکی از علت‌های احتمالی بیماری‌های روانی در نظر گرفته شوند^(۷). در طی سال‌های متعدد، طیف وسیعی از ویروس‌ها برای این اختلالات در نظر گرفته شده‌اند که یکی از شاخص‌ترین آن‌ها ویروس بیماری برونا است. این ویروس دارای یک ژنوم RNA تک رشته، قطبیت منفی و یکپارچه به طولی حدود ۸/۹ کیلوباز می‌باشد که حاوی حداقل شش قاب خواندن باز است که نوکلشوپروتئین (N, p40, p24, p10, X)، فسفوپروتئین (P)، پروتئین X (p40, p24, p10, M)، گلیکوپروتئین (gp57, gp18, G) و آنزیم پلی‌مراز (pol, L) را کد می‌کند^(۸).

یک ویروس عصب دوست و اغلب غیر کشنده^۱ است که می‌تواند سلول‌های مغزی را به طور مزمم آلوده کند^(۱۷). این ویروس دارای تمایل بالایی جهت آلوده‌سازی نورون‌های سیستم عصبی لیمیکی می‌باشد؛ این بخش از مغز نقش مهمی در تنظیم رفتار، حافظه و احساسات ایفا می‌کند و به نظر می‌رسد دارای یک نقش حیاتی در ایجاد اختلالات روانی می‌باشد^(۱۸). فسفوپروتئین P و نوکلشوپروتئین N به واسطه تداخل در شبکه نورترانسمیتری سیستم عصبی نقش مهمی در پاتولوژی این ویروس بازی می‌کنند^(۹). فسفوپروتئین P توسط پروتئین کیاز C فسفریله می‌گردد که در سیستم لیمیکی نیز به فراوانی یافت می‌شود. بنابراین این احتمال وجود دارد که سیستم لیمیک در گسترش ویروس در سرتاسر CNS نقش داشته باشد؛ هم‌چنین وقایع فسفریلاسیون ممکن است در نوروتروپیسم BDV مهم باشند^(۱۶، ۱۹، ۲۰). حفاظت شدگی بالای ژنوم ویروس در ناحیه کدکننده این پروتئین نیز موجب گردیده تا رونوشت‌های این پروتئین به عنوان یک هدف مناسب

1. Cytolytic

رونویسی معکوس^۱ (*cDNA*) و سنتر (*RT*) رونویسی معکوس با استفاده از واکنش رونویسی معکوس با استفاده از QuantiTect Reverse Transcription Kit کیت (QIAGEN, USA) و بر طبق دستوالعمل شرکت سازنده (انجام شد). مقدار ۱۰-۱۲ میکرولیتر از محلول RNA استخراج شده (معادل ۱ میکرو گرم) برای سنتر *cDNA* مورد استفاده قرار گرفت. در ابتدا و قبل از انجام واکنش رونویسی معکوس، به منظور حذف هرگونه آلودگی با *cDNA*، نمونه RNA برای ۲ دقیقه در ۴۲ °C با یک مخلوط حذف کننده DNA مجاور شد. این مخلوط شامل RNA استخراج شده (حجم متغیر تا ۱ میکرو گرم و آب عاری از ریبونوکلئاز تا حجم ۱۴ میکرولیتر) بود. بعد از حذف DNA ژنومی، نمونه RNA در یک مخلوط بهینه از ۱ میکرولیتر آنزیم Quantiscript Reverse Transcriptase و ۲ میکرولیتر ۷x Wipeout buffer و gDNA (RNA) پرایمر ۷x ۱ میکرولیتر پرایمر RT (مخلوط بهینه از راندم هگزامر و ۴ میکرولیتر oligo dT) و ۴ میکرولیتر Quantiscript RT buffer به *cDNA* رونویسی گردید. این واکنش در دمای ۴۲ °C برای ۳۰ دقیقه در دمای ۹۵ °C قرار گرفت.

آنزیم برای ۳ دقیقه در دمای ۷۰ °C *cDNA* های سنتر شده تا زمان استفاده در دمای ۴۲ °C نگهداری شدند.

ارزیابی کیفیت RNA

برای ارزیابی کیفیت RNA استخراج شده و به دنبال آن اطمینان از سنتر درست *cDNA*، تکثیر mRNA گلیسر آلدید ۳- فسفات دهیدروژنаз (GAPDH) به عنوان کنترل داخلی، با استفاده از روش RT-PCR انجام شد. به این منظور حدود ۳ میکرولیتر از محتوای *cDNA* (معادل ۰/۱ میکرو گرم DNA) به عنوان الگو در یک واکنش PCR استفاده گردید و به کمک پرایمرهای اختصاصی GAPDH (جدول شماره ۱) تکثیر یک قطعه به طول ۳۱۶ جفت باز از این ژن انجام شد. تشخیص

این مرکز بستری شده و تاکنون دارویی دریافت نکرده بودند و یا حداقل دو هفته قبل از شروع مطالعه مصرف دارو را قطع کرده و به دنبال عود بیماری به این مرکز منتقال داده شده بودند. همه بیماران و افراد سالم شرکت کننده در این بررسی در بهترین شرایط سلامتی و عدم حضور هرگونه عفونت یا واکنش التهابی قرار داشتند و هم‌چنین اعتیاد به هیچ ماده مخدری اعم از مواد مخدر تدخینی، تزریقی و الکل نداشتند. هیچ یک از بیماران و افراد سالم تماس مستقیمی با اسب، گاو و گوسفند به عنوان میزبان‌های طبیعی این ویروس نداشتند. تشخیص شیزوفرنی در بیماران بر پایه ملاک‌های تشخیصی طبقه‌بندی شده در کتابچه تشخیصی و آماری جامعه روانشناسی آمریکا- ویرایش چهارم DSM-IV صورت پذیرفت. همه بیماران و افراد سالم، بعد از دریافت اطلاعات کافی در رابطه با این تحقیق، با آگاهی و رضایت کامل در این بررسی شرکت کردند. هم‌چنین پرتوکل این مطالعه توسط کمیته اصول اخلاقی دانشگاه علوم پزشکی مازندران مورد تائید قرار گرفت.

جمع‌آوری نمونه و استخراج RNA

از هر فرد مقدار ۵/۱ میلی‌لیتر خون دریافت شد و پس از آغشته سازی با EDTA به عنوان ماده‌ی ضد انعقاد، برای مراحل بعدی مورد استفاده قرار گرفت. استخراج RNA از خون کامل با استفاده از کیت (QIAGEN, USA) QIAamp RNA blood mini kit و بر طبق دستوالعمل شرکت سازنده انجام شد. برای این کار ابتدا اریتروسیت‌های خون در نتیجه یک فشار اسمزی انتخابی، کاملاً لیز شدند و پس از جمع‌آوری لکوسمیت‌ها، استخراج RNA از حداقل ۱۰^۷ سلول انجام شد. RNA استخراج شده در ۳۰-۵۰ میکرولیتر آب عاری از ریبونوکلئاز حل گردید. کیفیت و کمیت RNA استخراج شده با استفاده از اسپکتروفوتومتر اندازه‌گیری شد.

1. Reverse transcription

حضور BDV RNA، واکنش RT-PCR برای همه نمونه‌های مثبت تکرار شد و در برخی موارد نیز حتی RNA مجدداً استخراج گردید. در این بررسی نمونه‌هایی از جهت حضور ویروس مثبت در نظر گرفته شدند که حداقل دو بار در آزمایشات نتایج مثبت را نشان دادند و در کنترل‌های بدون آنزیم ریورس ترانسکریپتاز و بدون RNA الگو همواره منفی بودند.

استخراج پلاسمید

پلاسمیدهای نوترکیب pcX/P و pcX/N که از ائیستیتوی تحقیقاتی ویروسی، دانشگاه اوساکا برایمان ارسال شد دارای اسکلت پلاسمیدی و کتور بیانی pcDNA3 بودند که طی فرایند نوترکیبی به ترتیب ORF I و ORF II و ORF II و ORF I به ترتیب کد کننده اضافه گردید. این پروتئین‌های X/P و N این ویروس هستند. از این پلاسمیدها به عنوان کنترل مثبت برای تائید یکسانی قطعات در هر آزمایش PCR و ارزیابی حساسیت RT-PCR استفاده شد.

آنالیز آماری

در این مطالعه از نرم افزار SPSS-20 برای آنالیز آماری داده‌ها استفاده شد. برای آنالیز متغیرهای کیفی از آزمون مربع-کای و برای متغیرهای کمی از آزمون T-test استفاده شد.

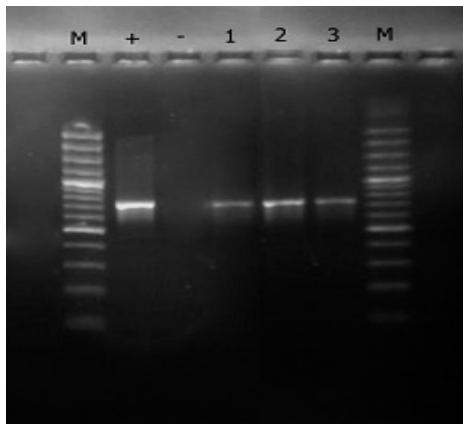
Nested RT-PCR به وسیله BDV p40 RNA و BDV p24 RNA :RT-PCR

برای ردیابی BDV RNA در نمونه‌های خونی بیماران و افراد سالم از روش Nested RT-PCR استفاده شد و نمونه‌ها برای رونوشت‌های p24 و p40 مورد بررسی قرار گرفتند. پرایمرهای استفاده شده برای Nested PCR شامل پرایمرهای خارجی و داخلی برای هر ژن بودند (جدول شماره ۱) که براساس توالی‌های نوکلئوتیدی منتشر شده از ژنوم BDV (سویه مرجع He/80 با شماره دسترسی در بانک ژنی L27077 و سویه V با شماره دسترسی در بانک ژنی U04608) و با استفاده از نرم افزار Gene Runner ۳ Primer و PCR طراحی شدند. پس از سنتز cDNA، راند اول PCR برای p40 در یک حجم ۲۵ میکرولیتری از مخلوط بهینه PCR master mix ۲x، Fermentas-Termo. Fisher (Scientific-Maryland USA) پرایمر سنس و آنتی سنس خارجی، cDNA اولیه و آب عاری از DNase انجام شد. راند دوم PCR مشابه راند اول اما در بردارنده پرایمر سنس و آنتی سنس داخلی و محصول PCR اولیه به عنوان الگو بود. برنامه دمایی PCR در جدول شماره ۲ آورده شده است.

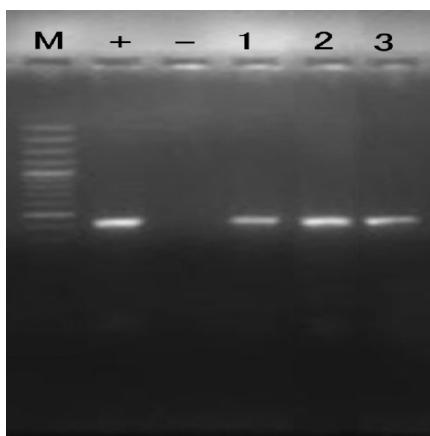
تکثیر P24 در شرایط مشابه با p40 انجام شد با این تفاوت که دمای جفت شدن در راند اول ۵۷ °C و در راند دوم ۶۰ °C بوده است. محصولات PCR به وسیله‌ی الکتروفسورز ژل آگارز ۱/۵ درصد و رنگ آمیزی اتیدیوم بروماید ارزیابی شدند. برای تائید

جدول شماره ۱: پرایمرهای استفاده شده برای Nested RT-PCR

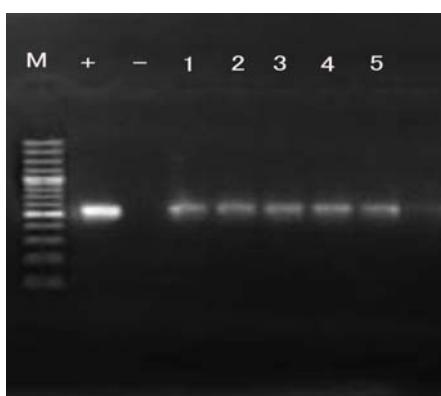
Gene	Primers name	PCR round	Sequence 5' → 3'	Nucleotide position in BDV genome	PCR product length
p4.	p40A	1st	5'-GCC TTG TGT TTC TAT GTT TGC TAA TC-3'	۲۷۷-۳۰۲	۷۲۶bp
	p40B		5'-TTG TGG GGT TTT CCT TCT TAC TCC-3'	۹۷۹-۱۰۰۲	
	p40C	2nd	5'-CCT CTA TCT TCA GCC ATT GTT GC-3'	۴۵۴-۴۷۶	۴۴۷bp
	p40D		5'-GAA ACG GGA ACA GGT CAG CAT-3'	۸۸۰-۹۰۰	
p24	p24A	1st	5'-AGA CAC TAC GAC GGG AAC GA -3'	۱۳۲۷-۱۳۴۶	۵۸۹bp
	p24B		5'-GTC CCA TTC ATC CGT TGT C-3	۱۸۴۷-۱۸۶۵	
	p24C	2nd	5-TCA GAC CCA GAC CAG CGA A-3	۱۴۴۳-۱۴۶۱	۳۹۲bp
	p24D		5'-AGC TGG GGA TAA ATG CGC G-3'	۱۸۱۶-۱۸۳۴	
GAPDH	GAPDH-F	1st	5'-AAG GTG AAG GTC GGA GTC AA-3'	۱۸۱-۲۰۰	۳۱۶bp
	GAPDH-R		5'-TTC TCC ATG GTG GTGAAGA-3'	۴۷۵-۴۹۴	

تصویر شماره ۱: نتیجه راند اول PCR پروتئین p40 در نمونه های خون بیماران: M مارکر DNA (100 bp)، + کنترل مثبت، - کنترل منفی و شماره ۱، ۲، ۳ به ترتیب نمونه های مربوط به بیماران است

تصویر شماره ۲: نتیجه Nested RT-PCR پروتئین p40 در نمونه خون بیماران: M مارکر DNA (100 bp)، شماره + کنترل مثبت، - نمونه کنترل منفی و شماره ۱، ۲، ۳ به ترتیب نمونه های مربوط به بیماران

تصویر شماره ۳: نتیجه راند اول PCR پروتئین p24 در نمونه های خون بیماران: M مارکر DNA (100 bp)، + کنترل مثبت، - کنترل منفی و شماره ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ به ترتیب نمونه های مربوط به بیماران

جدول شماره ۲: برنامه دمایی PCR برای تکثیر پروتئین 40

راند	PCR	مرحله	درجه حرارت ۰	زمان	تعداد چرخه
۱		واسرشگی	۹۵	۵ دقیقه	
		واسرشگی	۹۵	۴۵ ثانیه	
۲۰	راند اول	جفت شدن	۵۹	۴۵ ثانیه	
		طويل شدن	۷۲	۴۵ ثانیه	
۱		طويل شدن نهایی	۷۲	۱ دقیقه	
۱		واسرشگی	۹۵	۵ دقیقه	
		واسرشگی	۹۵	۴۵ ثانیه	
۲۰	راند دوم	جفت شدن	۵۸	۴۵ ثانیه	
		طويل شدن	۷۲	۴۵ ثانیه	
۱		طويل شدن نهایی	۷۲	۱ دقیقه	

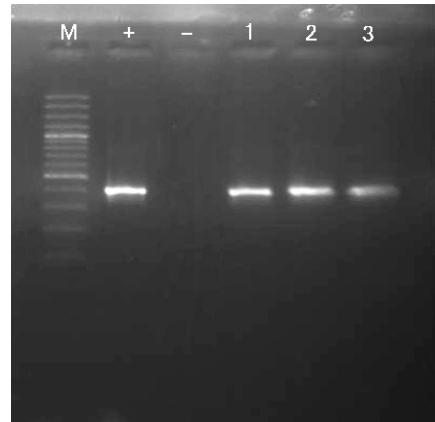
یافته ها

در این مطالعه ۳۰ بیمار مبتلا به شیزوفرنی بالغ (۱۶ مرد و ۱۴ زن) و ۱۵ فرد سالم (۸ مرد و ۷ زن) به عنوان گروه کنترل شرکت کردند. میانگین سنی در گروه بیمار ۳۱/۸۶±۱۰/۶۱ سال و گروه کنترل ۳۶/۰۳±۱۱/۲۸ بود. هیچ تفاوت معنی داری در سن و جنس بین گروه بیمار و کنترل مشاهده نشد. هم چنان هیچ تفاوت معنی داری از لحاظ دوره بیماری، جنس و سن بیماران آلوده به ویروس و غیر آلوده مشاهده نشد ($p>0.05$). در این مطالعه جهت ردیابی BDV RNA به کمک روش Nested RT-PCR، درسلول های خون محیطی افراد، مارکرهای BDV p24 RNA و BDV p40 RNA به عنوان اهداف بررسی انتخاب شدند. به دنبال انجام Nested RT-PCR با پرایمرهای اختصاصی قطعه 40 p40 با کمک روش مخصوص راند اول و یک قطعه بازی به عنوان محصول راند دوم (Nested) مشاهده شد (به ترتیب ۷۲۶ جفت بازی، به عنوان یک قطعه ۴۴۷ جفت بازی به عنوان محصول راند دوم) مشاهده شد. در نتیجه انجام Nested RT-PCR تصاویر شماره ۱ و ۲. در نتیجه انجام p24، نیز یک قطعه DNA به طول ۵۳۹ جفت بازی به عنوان محصول راند اول و یک قطعه ۳۹۲ جفت بازی به عنوان محصول راند دوم مشاهده شد (به ترتیب تصاویر شماره ۳ و ۴).

در این بررسی BDV RNA در ۸ بیمار شیزوفرنی تشخیص داده شد. مربوط به قطعه p40 در سه بیمار و RNA مربوط به قطعه p24 در پنج بیمار تشخیص داده شد. هیچ یک از بیماران برای هر دو پروتئین مثبت

ویروسی، از حساسیت کمتری برخوردارند. به همین دلیل روش‌های مولکولی به عنوان روش‌های مکمل، برای بررسی حضور این ویروس در سرتاسر جهان مورد توجه قرار گرفتند. در این بین روش Nested RT-PCR با توجه به حساسیت بالای آن فراوان ترین روش مورد استفاده برای تشخیص BDV RNA در سلول‌های خونی بوده است. در مطالعه‌ی حاضر از ۳۰ بیمار شیزوفرنی مورد بررسی، ۸ مورد (۲۶/۶۶ درصد) BDV RNA تشخیص داده شد. این درحالی بود که هیچ یک از افراد سالم بررسی شده در این مطالعه آلوده به ویروس نبودند. نتایج به دست آمده در مطالعه‌ی مانزدیک به یافته‌های حاصل از پژوهش‌های سایر دانشمندان سرتاسر جهان بوده است. برای مثال ساندور^۱ و همکاران در سال ۱۹۹۶ در ۱۳ بیمار از ۲۶ بیمار شیزوفرنی (۵۰ درصد)^(۵)، ایواهاشی^۲ و همکاران در سال ۱۹۹۷ در ۶ مورد از ۶۷ بیمار شیزوفرنی (۸/۹ درصد)^(۲۴)، چن^۳ و همکاران در سال ۱۹۹۹ در ۱۰ بیمار از ۷۴ بیمار شیزوفرنی (۱۴ درصد)^(۲۵)، سلتمن^۴ و همکاران در سال ۲۰۰۰ در ۴ بیمار از ۲۹ بیمار شیزوفرنی (۱۳/۸ درصد)^(۲۶) و در نهایت نانس^۵ و همکاران در سال ۲۰۰۸ در ۱۲ مورد از ۲۷ بیمار (۴۴ درصد) مورد بررسی BDV RNA را تشخیص دادند^(۲۷). بنابراین داده‌های حاصل از پژوهش ما از نتایج مطالعات قبلی مبنی بر ارتباط ویروس بیماری برنا با بیماری‌های روانی به ویژه شیزوفرنی حمایت کرده است. برخلاف این مطالعات، برخی گروه‌های تحقیقاتی در طی بررسی‌های خود نتوانستند BDV RNA را در بیماران روانی تشخیص دهند^(۳).

برخی دانشمندان معتقدند آن چه به عنوان نتایج مثبت، توسط آزمایشگاه‌های مختلف ارائه شده است تنها نتایج مثبت کاذب بوده و به وسیله‌ی آلودگی‌های آزمایشگاهی القا شده است. این تحقیق در آزمایشگاهی

تصویر شماره ۴؛ نتیجه Nested RT-PCR پروتین p24 در نمونه‌های خون بیماران: M مارکر DNA (۱۰۰ bp)، + کنترل مثبت، - کنترل منفی و شماره ۱، ۲، ۳ به ترتیب نمونه‌های مربوط به بیماران

نبودند. در مقابل هیچ یک از افراد سالم نیز آلوده به این ویروس تشخیص داده نشدند در حالی که قطعه ۳۱۴ جفت‌بازی از GAPDH به عنوان کنترل داخلی در همه نمونه‌های مورد آنالیز تشخیص داده شد. اختصاصیت و ویژگی هر واکنش از طریق تشابه اندازه محصول PCR هر نمونه با محصول PCR پلاسمید استفاده شده به عنوان کنترل مثبت تائید گردید. بنابراین در این بررسی شیوع ۲۶/۶۶ BDV RNA در بیماران شیزوفرنی مورد بررسی درصد گزارش گردید که به طور معنی‌داری بالاتر از شیوع آن در افراد سالم (۰ درصد) بوده است ($p < 0.05$).

بحث

امروزه طیف وسیعی از ویروس‌ها به عنوان فاکتور یا کوفاکتور پاتوژن اختلالات روانی پیشنهاد می‌شوند که یکی از جالب توجه‌ترین آن‌ها ویروس بیماری برنا می‌باشد^(۲۳). تاکنون چندین روش برای تشخیص این ویروس در انسان توصیف شده است. اما آن‌چه که در انتخاب یک روش درست و صحیح برای تشخیص ویروس اهمیت دارد، میزان حساسیت و اختصاصیت روش انتخاب شده جهت تشخیص پارامترهای ویروسی است. روش‌های سرولوژیک به دلیل سطح پایین آنتی‌بادی‌های BDV و یا تمايل پایین این آنتی‌بادی‌ها برای اجزای

1. Sauder
2. Iwahashi
3. Chen
4. Selten
5. Nunse

نتایج مثبت و همچنین فقدان کنترل‌های استاندارد برای ارزیابی سنجش‌های RT-PCR مورد استفاده باشد. در این بررسی، نمونه‌ای به عنوان مثبت در نظر گرفته شد که حداقل دوبار در آزمایش Nested RT-PCR با پرایمرهای اختصاصی (p40 یا p24) نتیجه‌ی مثبت را نشان دهد.

در مطالعه‌ای که توسط ناکامورا و همکارانش در سال ۲۰۰۰ انجام شد. آن‌ها توانستند یک ارتباط انیولوزیک بین BDV و شیزوفرنی را پس از جداسازی BDV و تشخیص آنتی ژن‌ها و ژنوم آن در بافت‌های معزی پس از مرگ یک بیمار شیزوفرنی جوان سرم مثبت را اثبات کنند. اما توانستند RNA BDV را در خون همان فرد تشخیص دهند^(۲۹). این نتایج نشان می‌دهند که بافت‌های معزی انسان می‌توانند حتی در غیاب ژنوم در خون، آلوده به ویروس باشند و لزوماً تشخیص BDV RNA در خون بازتاب بار ویروس در مغز نیست. دلایل مهم دیگری را که می‌توان برای عدم جداسازی ژنوم ویروس از خون برشمرد عبارتند از: حساسیت سنجش‌های RT-PCR به کار گرفته شده، حجم خون مورد بررسی، روش استفاده شده برای جداسازی گلوبول‌های سفید خون و تعداد سلول‌های خونی استفاده شده برای استخراج RNA و متعاقب آن مقدار RNA به کار گرفته شده برای سنجش RT-PCR تعداد لکوسیت‌های خونی استفاده شده برای تهیهٔ ذخایر RNA، به ویژه تعداد گرانولوسیت‌ها موجود در آن، دارای اثر حیاتی بر روی بازدهی RT-PCR است. در حال حاضر تعداد گلوبول‌های سفید در برگیرنده BDV RNA در انسان‌های آلوده به این ویروس ناشناخته است. اما مدارک به یک شیوع بسیار پایین در حدود یک یا دو سلول در 10^5 سلول اشاره دارند مانند آن‌چه که در رت‌های آلوده شده به طور مزمن تخمین زده شده است^(۳۰). با توجه به این نکته، در این بررسی میزان ۱/۵ میلی‌لیتر از خون کامل معادل 10^7 گلوبول سفید مورد بررسی قرار گرفت تا در برگیرنده تعداد مناسب سلول‌های آلوده باشد.

انجام شد که هیچ سابقه قبلی از کار با سویه‌های BDV نداشته است. با این حال برای جلوگیری از این شبه، تمام دستورالعمل‌های ایمنی بین المللی که برای جلوگیری از مشکل آلودگی نمونه‌ها در طول سنجش RT-PCR پیشنهاد می‌شوند به طور جدی در این بررسی مورد توجه قرار گرفتند. با توجه به گونه و زمان جداسازی، بیشتر ایزوله‌های BDV علی‌رغم تفاوتی که در شیوع دارند تشابه قابل توجهی را با یکدیگر، هم در سطح توالی‌های آمینواسیدی نشان می‌دهند^(۲۸). بنابراین دانشمندان برای تشخیص آن‌ها از معرفه‌های یونیورسالی مانند توالی‌های پرایمری برای قطعات حفاظت شده استفاده می‌نمایند. در مطالعه حاضر، از الیگونو کلثوتیدهای حفاظت شده‌ی p40 و p24 BDV به عنوان پرایمر، برای تشخیص سویه‌های مرجع He/80 و V در خون بیماران و افراد سالم استفاده شد. اگرچه جفت‌های پرایمری مورد استفاده قادرند برخی سویه‌های دیگر BDV را با توجه به شبهات‌های ذکر شده تشخیص دهند، اما قادر به تشخیص یک واریته بسیار متفاوت نیستند. بنابراین ممکن است میزان شیوع ویروس بیشتر بوده و یا در موارد منفی ویروس وجود داشته باشد، اما چون یک سویه جدید است نتوان آن را با پرایمرهای معمول شناسایی کرد. همان‌طور که در مورد یک سویه اتریشی به نام No/98 روی داد. این ویروس در ناحیه‌ی غیربومی و از یک اسب در اتریش جداسازی شد. تفاوت این سویه با سایر سویه‌های شناسایی شده به حدی بود که پرایمرهای استانداردی که برای تشخیص عفونت با استفاده از روش PCR استفاده می‌شوند در تشخیص آن ناموفق بودند. بنابراین لازم است تا در مطالعات بعدی پرایمرهایی شوند که بتوانند سویه‌های بیشتری، به ویژه واریته‌هایی که به تازگی توصیف شده‌اند را نیز شناسایی نمایند.

برخی دانشمندان معتقدند تفاوت در شیوع BDV RNA در بین پژوهش‌های مختلف ممکن است به واسطه‌ی تفاوت در معیارهای در نظر گرفته شده برای

تفاوت‌های مشاهده شده در شیوع p24 و p40 بین بیماران مختلف بازتابی از تفاوت فاز بیماری آن‌ها می‌باشد.

Schenieder و همکارانش در طی بررسی‌های خود نشان دادند که سطح نوکلئوپروتئین ویروسی در فاز حاد بیشتر است. در حالی که در فاز مزمن بیماری، سطح فسفوپروتئین بالاتر خواهد بود. این حالت، در این بررسی نیز تائید گردید و رونوشت‌های نوکلئوپروتئین غالباً در افرادی تشخیص داده شد که در فاز حاد بیماری به سر می‌بردند و چون تعدادشان کمتر از بیماران مزمن BDV p24 RNA در مقایسه با BDV p40 RNA پررنگ‌تر بوده بسیار پایین‌تری را نشان داد.^(۳۱) از آنجا که حضور BDV RNA همیشه با نمونه‌های سرم مثبت و بالعکس همراه نیست. پیشنهاد می‌گردد در مطالعات بعدی هم روش‌های سروولوژیکی و هم روش‌های مولکولی هر دو برای ارزیابی عفونت BDV در انسان استفاده شوند.

سپاسگزاری

با نهایت قدردانی از پروفسور Kazuyoshi Ikuta از ایستیتوی تحقیقاتی ویروسی، دانشگاه اوساکا که با محبت فراوان پلاسمید X/P pc و XN2-N pc را همراه با نقشه‌ی ژنومیک آن، بر روی کاغذ واتمن اهدا نمودند. از جانب آقای دکتر میرزا خلیل بهمنی از مرکز HIV/AIDS دانشگاه علوم پزشکی شیراز نیز برای زحماتی که در راستای معرفی و ارتباط نویسنده‌گان با پروفسور Kazuyoshi Ikuta کشیدند، صمیمانه تشکر می‌نماییم.

References

1. Schwemmle M. Borna disease virus infection in psychiatric patients: are we on the right track? Lancet Infect Dis 2001; 1(1): 46-52.
  2. Rackova S, Janu L. Borna Disease Virus and Psychiatric Disorders: Can Viruses Influence Psychiatric Disorders? Psychiatric Disorders- Word wide Advances 2011: 245-253.
  3. Kim YK, Kim SH, Choi S-H, Ko Y-H, Kim L, Lee MS, et al. Failure to demonstrate Borna disease virus genome in peripheral blood mononuclear cells from psychiatric patients in Korea. J Neurovirol 1999; 5(2): 196-199.
  4. Bode L, Ludwig H. Borna disease virus
- سیاره هونیگمان و همکارانش در طی مطالعاتی که بر روی سلول‌های تک هسته‌ای خون محیطی رت‌های آلوده به BDV انجام دادند PBMC‌ها را به عنوان یکی از منابع این ویروس در خون معرفی کردند.^(۳۱) بود و همکارانش در اواسط دهه ۱۹۹۰ BDV RNA را برای اولین بار در PBMC‌های بیماران روانی تشخیص دادند.^(۳۲) به دنبال این گزارش مطالعات بسیاری به بررسی حضور BDV RNA در گلبول‌های سفیدخون پرداخته شد. آن‌ها طی بررسی‌های خود PBMC‌ها را به روش سانتریفیوژ گرادیان غلظتی با محلول فایکول جداسازی کردند. اما در سال ۱۹۹۶ پلاتز و همکارانش گرانولوسیت‌ها را نیز به عنوان منبع احتمالی دیگر این ویروس معرفی کردند و عدم در نظر گرفتن گرانولوسیت‌ها را یک دلیل احتمالی منفی بودن برخی نتایج بر شمردند. چون در روش جداسازی سلول‌ها با سانتریفیوژ گرادیان غلظتی فایکول گرانولوسیت‌ها از محیط حذف می‌گردند متعاقباً میزان شیوع هم کمتر اعلام خواهد شد. آن‌ها در طی بررسی‌هایشان در سه بیمار روانی نشان دادند که چنان‌چه درصد گرانولوسیت‌ها در بین جمعیت گلبول‌های سفید مورد بررسی کمتر از ۲۰ درصد باشد هیچ BDV RNA ای تشخیص داده نمی‌شود.^(۹) در این مطالعه به منظور دسترسی به هر دو منبع ویروس در خون یعنی سلول‌های تک هسته‌ای و گرانولوسیت‌ها از کیتی برای استخراج RNA از خون کامل استفاده شد تا در برگیرنده‌ی هر دو گروه از سلول‌ها باشد.

- infection, a human mental-health risk. *Clin Microbiol Rev* 2003; 16(3): 534-545.
5. Sauder C, Müller A, Cubitt B, Mayer J, Steinmetz J, Trabert W, et al. Detection of Borna disease virus (BDV) antibodies and BDV RNA in psychiatric patients: evidence for high sequence conservation of human blood-derived BDV RNA. *J Virol* 1996; 70(11): 7713-7724.
6. Schwemmle M, Heimrich B. Viral interference with neuronal integrity: what can we learn from the Borna disease virus? *Cell Tissue Res* 2011; 344(1): 13-16.
7. Tomonaga K. Virus-induced neurobehavioral disorders: mechanisms and implications. *Trends Mol Med* 2004; 10(2): 71-77.
8. Mizutani T, Ogino M, Nishino Y, Kimura T, Kariwa H, Tsujimura K, et al. A single-tube RT-PCR method for the detection of Borna disease viral genomic RNA. *Jpn J Vet Res* 1998; 46(2-3): 73-81.
9. Planz O, Rentzsch C, Batra A, Batra A, Winkler T, Büttner M, et al. Pathogenesis of Borna disease virus: granulocyte fractions of psychiatric patients harbor infectious virus in the absence of antiviral antibodies. *J Virol* 1999; 73(8): 6251-6256.
10. Na K-S, Tae S-H, Song J-w, Kim Y-K. Failure to detect borna disease virus antibody and RNA from peripheral blood mononuclear cells of psychiatric patients. *Psychiatry Investig* 2009; 6(4): 306-312.
11. Briese T, Schneemann A, Lewis AJ, Park Y-S, Kim S, Ludwig H, et al. Genomic organization of Borna disease virus. *Proc Natl Acad Sci USA* 1994; 91(10): 4362-4366.
12. Dauphin G, Legay V, Pitel P-H, Zientara S. Borna disease: current knowledge and virus detection in France. *Vet Res* 2002; 33(2): 127-138.
13. Jordan I, Lipkin WI. Borna disease virus. *Reviews in Medical Virology* 2001; 11(1): 37-57.
14. Staeheli P, Sauder C, Hausmann J, Ehrensperger F, Schwemmle M. Epidemiology of Borna disease virus. *J Gen Virol* 2000; 81(pt 9): 2123-2135.
15. Carbone KM. Borna disease virus and human disease. *Clin Microbiol Rev* 2001; 14(3): 513-527.
16. Ikuta K, Ibrahim MS, Kobayashi T, Tomonaga K. Borna disease virus and infection in humans. *Frontiers in bioscience. A Journal and Virtual Library* 2002; 7: d470-495.
17. Taieb O, Baleye J, Mazet P, Fillet A. Borna disease virus and psychiatry. *European Psychiatry* 2001; 16(1): 3-10.
18. Bode L. Human bornavirus infection-towards a valid diagnostic system. *Apmis Suppl* 2008; 116(s124): 21-39.
19. Saito N, Itouji A, Totani Y, Osawa I, Koide H, Fujisawa N, et al. Cellular and intracellular localization of ε-subspecies of protein kinase C in the rat brain; presynaptic localization of the ε-subspecies. *Brain Res* 1993; 607(1): 241-248.
20. De la Torre JC. Molecular biology of borna disease virus: prototype of a new group of animal viruses. *J Virol* 1994; 68(12): 7669-7675.
21. Mizutani T, Nishino Y, Kariwa H, Takashima I. Reverse transcription-nested polymerase chain reaction for detecting p40 RNA of Borna disease virus, without risk of plasmid contamination. *J Vet Med Sci* 1999; 61(1): 77-80.
22. Rott R, Herzog S, Fleischer B, Winokur A, Amsterdam J, Dyson W, et al. Detection of serum antibodies to Borna disease virus in

- patients with psychiatric disorders. *Science* 1985; 228(4700): 755-756.
23. Karakose A, Yuksel P, Turan N, Ziver T, Saribaş S, Nihat A, et al. Does borna disease virus (BDV) have a role in the etiopathogenesis of schizophrenia? *Afr J Microbiol Res* 2011; 5(9): 1062-1069.
  24. Iwahashi K, Watanabe M, Nakamura K, Suwaki H, Nakaya T, Nakamura Y, et al. Clinical investigation of the relationship between Borna disease virus (BDV) infection and schizophrenia in 67 patients in Japan. *Acta Psychiatr Scand* 1997; 96(6): 412-415.
  25. Chen C, Chiu Y, Shaw C, Tsai M, Hwang A, Hsiao K. Detection of Borna disease virus RNA from peripheral blood cells in schizophrenic patients and mental health workers. *Mol Psychiatry* 1999; 4(6): 566-571.
  26. Selten J-P, van Vliet K, Pleyte W, Herzog S, Hoek HW, van Loon AM. Borna disease virus and schizophrenia in Surinamese immigrants to the Netherlands. *Med Microbiol Immunol* 2000; 189(2): 55-57.
  27. Nunes SOV, Itano EN, Amarante MK, Reiche EMV, Miranda HC, de Oliveira CEC, et al. RNA from Borna disease virus in patients with schizophrenia, schizoaffective patients, and in their biological relatives. *J Clin Lab Anal* 2008; 22(4): 314-320.
  28. Schwemmle M, Jehle C, Shoemaker T, Lipkin WI. Characterization of the major nuclear localization signal of the Borna disease virus phosphoprotein. *J Gen Virol* 1999; 80(pt 1): 97-100.
  29. Nakamura Y, Takahashi H, Shoya Y, Nakaya T, Watanabe M, Tomonaga K, et al. Isolation of Borna disease virus from human brain tissue. *J Virol* 2000; 74(10): 4601-4611.
  30. Sauder C, de la Torre JC. Sensitivity and reproducibility of RT-PCR to detect Borna disease virus (BDV) RNA in blood: implications for BDV epidemiology. *J Virol Methods* 1998; 71(2): 229-245.
  31. Schneider U, Naegle M, Staeheli P, Schwemmle M. Active Borna disease virus polymerase complex requires a distinct nucleoprotein-to-phosphoprotein ratio but no viral X protein. *J Virol* 2003; 77(21): 11781-11789.